

KERNEFAGLIGHED

“Fagets Dag” om Kernefaglighed

Af Lisbeth Barløse og Hanne Thirup Fahl på vegne af englasklærerne ved VUC Århus

Englaskfaggruppen på VUC Århus holdt fredag d. 4.10. “Fagets Dag”¹⁾ om Kernefaglighed. Vi havde inviteret to oplægsholdere udefra til at give deres syn på, hvad der er – og i fremtiden bør være – fagets kerne.

Først gav *Bjarne Albrechtsen* fra Hobro Gymnasium et historisk rids over englaskfagets udvikling gennem sit eget skole- og arbejdsliv for derefter at antyde, at vi måske er på vej tilbage mod tidligere tiders kernefaglighed med et øget fokus på det rent sproglige...

Dernæst kom *Inger Sørensen* fra VUC Odense med sin kernefaglighedsversion, der i højere grad gav litteraturen plads og værdighed i sprogundervisningen.

Begge oplægsholdere er bidragydere til hæftet ”Kernefaglighed i engelsk”, og her kan man læse deres og 10 andres bud på kernefagligheden.

Således inspireret og provokeret delte de 20 englasklærere sig i grupper, der med udgangspunkt i spørgsmål fra oplægsholderne debatterede forskellige sider af kernefaglighedsspørgsmålet.

Nedenfor følger nogle hovedsynspunkter fra dagens diskussioner:

Hvor lidt kan man nøjes med at lære?

Det spørgsmål stiller hjerneforskeren Kjeld Fredens. Her var vi også lidt inspirerede af Peter Harders udsagn om, at vi læser flere og flere nye ting på, men ingen tør droppe noget af det gamle, så vi drukner i stof, som det ‘også lige kunne være godt at gennemgå’. Kunne vi måske nøjes med færre, centrale ting, som man så fordybe sig mere i?

-Er der for meget skønlitteratur? Er det det rigtige produkt at bruge til sprogindlæring og – ikke mindst – er det den rigtige måde vi vælger at behandle fiktionen på i englaskfaget?

En litterær tekst er “en struktur af potentiel mening” – og det er netop grunden til, at fiktionen kan og skal bruges i englaskundervisningen. Hvis man forestiller sig en dramatekst, så får den først liv og mening, når en instruktør sætter skuespillere i sving med at gå frem og tilbage på en scene og tale - højt, lavt, indtrængende - til hinanden.

På samme måde fremelsker en læser en slags verden af en novelle/roman/digt/skuespil: det kan diskuteres, hvad hvert ene-

1) Fagets Dag holdes af hver faggruppe på VUC Århus hvert andet år. Formålet er intern efteruddannelse og kvalificering af faggruppesamarbejdet. Faggruppen bestemmer suverænt emnet for dagen.

ste ord betyder, og det kan sættes sammen til en overordnet mening, en slags billede af verden som gælder for den tekst. Det helt subtilt undervisningsegnete ved den litterære tekst er, at der kan føres endeløse samtaler om *hvad det så betyder* - og kursist/elev og lærer er nogenlunde ligestillede deltagere i den samtale. Det er også et godt incitament til at få opklaret en masse sproglige spørgsmål (for kursisten) - for ellers kan man jo ikke vide *hvad det kan betyde* - altså på det overordnede plan.

En litterær tekst kan desuden give så mange nuancer i forhold til sagprosa, kan sætte så mange forskellige tanker i gang hos folk. Derfor er gode tekster uvurderlige! En lærer på et GIF-hold²⁾ fortalte, hvordan litterære tekster havde åbnet for en masse spændende diskussioner om kultur og samfundsforhold. I andre grupper blev det påpeget, hvor vigtig kulturhistorien er som baggrund for forståelse af teksterne.

Ung interesse for litterær analyse?

“Kan vi forvente ung interesse for litterær analyse?”

Thomas Ziehe har en historie om en ung mand, der siger: „Nu må du ikke tage det personligt, men ham der Kafka, han siger mig altså ikke rigtig noget!“ Mange unge læser ikke litteratur, især ikke mændene, og hvis de gør, er det Tolkien, Hitchhiker’s Guide to the Galaxy o.lign.

Måske burde vi gøre mere ud af non-fiction, hvis det er det, kursisterne oplever at have brug for at lære at omgås, dvs. læse og kunne producere.

En gruppe talte om, at engelskfaget langt hen ad vejen imiterer danskfagets litterære analyse i arbejdet med teksterne. Grunden til det er også, at de skriftlige eksamensopgaver i engelsk faktisk kræver den slags ana-

lyse i besvarelsene. Man kunne måske med fordel prøve kursisterne i et rigtigt essay i stedet for det nuværende pseudo-essay (det ville også blive lidt enklere for kursisterne, hvis et essay i dansk var det samme som et essay i engelsk!).

I den mundtlige undervisning kunne man så gøre mere ud af at læse de litterære tekster for med udgangspunkt i en nærlæsning at træne den mundtlige formulerings-evne. Målet er naturligvis ikke at tage intelligensen ud af undervisningen og reducere engelsktimerne til “two-minute talks” om dette og hint, da dette ikke opfylder det gymnasiale niveaus faglige krav. Målet er at indarbejde *retorik* mere systematisk, så kursisterne bliver trænet i at opbygge, formulere og fremføre gode oplæg. Vi har i høj grad vænnet os til at vægte indholdet og de sproglige fejl højest og se mere eller mindre stort på selve formen, men til eksamen bedømmer vi jo i høj grad præstationen netop på dens form. Og når man tilligemed tænker på, hvor stor en rolle retorikken spiller i den engelsksprogede skoleverden, synes det oplagt at træne den disciplin i engelskundervisningen.

Den sproglige dimension?

Der var generel enighed om at sætte mere fokus på sprogindlæring, så kursisterne kommer til at tale, så vi kan være dem bekendt.

Vi skal tydeliggøre grammatik + ordforråd + fundamentale strukturer, dvs. (måske) opprioritere den skriftlige dimension.

Hvad med modulisering?

For kursister, som søger sprogtræning m.v. og er ligeglade med litteratur, burde vi måske kunne tilbyde et modul i sprog og kom-

2) Særligt hf-forløb for fremmedsprogede - tidligere kaldet gymnasialt indslusningskursus for fremmedsprogede (gif) - giver flygtninge og indvandrere de faglige forudsætninger for at kunne søge optagelse på en videregående uddannelse i Danmark.

KERNEFAGLIGHED

munikation. Det er vel ikke os, der helt og aldeles skal bestemme, hvad de har godt af at lære...?

Med den foreslåede deltagerbetaling på VUC kan det blive nødvendigt at agere mere markedsorienteret, end vi hidtil har gjort det. Andre steder, således på det snart hedengangne VUC Ballerup havde man ganske stor succes med det nu forbudte - men måske snart atter tilladte, som vist hed §9, og var delelementer af hele fag. Man kan forestille sig, at HF-reformen vil medføre en opdeling i moduler; der kan her være frit valg for enkelt-moduls-kursisten, mens den, der vil have en hel eksamen, skal have minimum f.eks. et sprogligt modul og et litterært modul.

En del af vores diskussion gik på muligheden af at kunne tilbyde *halvspecialiserede* *pensa* før kursusstart på VUC. Man kunne forestille sig en bred allround-del i alle *pensa*, som ville dække obligatoriske og traditionelle områder. Men derudover kunne der så være *pensa* med speciale i fx amerikanske samfundsforhold, genetik, westerns eller romantiske digtere. På den måde kunne kursisterne vælge sig ind efter interesse uden dermed at undgå den brede orientering – eller dannelse!!

Teamlærerordning

Én gruppe talte varmt for at afprøve en teamlærerordning, hvis vi skal have nye undervisningsformer i engelsk - hvor altså flere lærere laver nyt materiale sammen og prøver det af. Gerne på tidsmæssigt parallelle hold, selv om det er svært at lave i VUCs skemavirkelighed.

Tests

Muligheden af hyppige tests blev diskuteret; det står ikke klart, om det er centralt udarbejdede tests, eller nogle, vi selv skal lave, men kunne meget vel forudsætte et centralt fastsat core curriculum, som der skulle testes i. Hvis det er sprogtests, ville sagen være enklere: De fleste af os underviser jo i den samme slags stærkt bøjede verber m.v. Vi var ikke vilde med alt for meget central styring!

Afsluttende bemærkning

Nogle var rørende enige, andre grupper havde mere polariserede synspunkter, men uanset hvad var Fagets Dag en god anledning til at reflektere over traditioner, daglig gænge og vaneargumenter og samtidig prøve at kigge lidt fremad og udad for at se engelskfaget i den større og trods alt ikke helt ubetydelige sammenhæng, som resten af samfundet og verden udgør!

